

HEL 2016-002462
26. 02. 2016
HEL 2016-002462
02 05 00

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnalle

Asia: Kulttuuritoimintakortin toteuttaminen Helsingissä

Vammaisten yhdenvertaisuus ei tällä hetkellä toteudu Helsingissä valtaväestöön verrattuna, koska välttämätön avustaja, opas, ohjaaja tai tulkki ei pääse maksuttomasti tai edes alennetulla lipunhinnalla näytökseen kaikissa Helsingissä olevissa teattereissa ja muissa kulttuuripalveluissa.

Helsingin kaupungin vammaisneuvosto käsitteli asiaa kokouksessaan 9.2.2016 ja päätti esittää Helsingin kaupungin kulttuuri- ja kirjastolautakunnalle seuraavaa:

Helsingissä olisi tarkoituksenmukaista vuoden 2016 aikana ottaa käyttöön kulttuuritoimintakortti, joka oikeuttaisi vaikeasti vammaisen katsojan välttämättömän avustajan / oppaan tai ohjaajan / tulkin sisäänpääsyyn erilaisissa kulttuuripalveluissa. Kulttuuritoimintakortilla avustava henkilö pääsisi vaikeasti vammaisen henkilön mukana katsomoon, joko maksutta tai lunastamalla asiakkaan ostaman lipun yhteydessä avustajalipun, jonka hinta on oleellisesti edullisempi kuin tavanomainen pääsylippu. Kulttuuritoimintakortilla avustava henkilö olisi myös oikeutettu saamaan istumapaikan vammaisen henkilön vierestä.

Toimintarajoitteiset kävijät saattavat välttämättä tarvita mukaansa avustavan henkilön kyetäkseen käymään teatterissa tai saadakseen selvää esityksen tapahtumista. Avustaja voi olla vaikeasti liikuntavammaisen henkilön henkilökohtainen avustaja, näkövammaisen osallistujan opas tai kehitysvammaista henkilöä teatterikäynnillä erityisesti tukeva ohjaaja. Vaikeavammaiset henkilöt ovat oikeutettuja henkilökohtaiseen apuun, vaikeasti näkövammaiset tai sokeat henkilöt opastukseen ja kuvailutulkkaukseen tai kehitysvammaiset katsojat apuun tai erityiseen tukeen myös näytöksen aikana.

Voimassa olevan uuden yhdenvertaisuuslain perusteella vammaista asiakasta välttämättä avustavan henkilön sisäänpääsyn erilaisiin kulttuuritilaisuuksiin tulisi aina olla maksuton tilaisuuden järjestäjän toimesta. Kyse on kohtuullisesta mukautuksesta ja perustuslain mukaisesta myönteisestä erityiskohtelusta. Tällöin vammaisuudesta johtuva erityinen tarve ei aseta apua, tukea tai tulkkausta tarvitsevaa vaikeasti vammaista henkilöä heikompaan asemaan muihin teatterikävijöihin nähden.

Avustaja, ohjaaja, opas tai tulkki ei ole sosiaalinen seuralainen tai edes esityksen katsoja, vaan on työssä ja toimii vaikeasti vammaisen henkilön osallistumisen mahdollistajana.

Suomessa ei ole vielä käytössä yleistä vammaiskorttia, joka osoittaisi avustajan, oppaan, ohjaajan tai tulkin tarpeen. Vaikeasti toimintarajoitteisilla henkilöillä tarve on yleensä ilmeinen. On silti otettava huomioon, että aina vamma tai sairaus ei näy päällepäin.

Erityisen tärkeää on, että kulttuuritapahtumien lipunmyynnissä ja lipuntarkastuksessa tiedetään sovittu ja yleisesti hyväksytty käytäntö vaikeasti vammaisen henkilön avustavan henkilön sisäänpääsyn käytännöstä. Kulttuuritoimintakortti parantaisi merkittävästi vaikeasti vammaisten tai erityistä tukea tarvitsevien kuntalaisten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta sekä vähentäisi syrjäytymisen riskiä.

On oikeudenmukaista, että vaikeasti vammaisen henkilö ostaa itselleen teatterilipun, kuten muutkin teatterissa kävijät. Mutta avustava henkilö tekee omaa työtään ja hänen työnantajansa pitää vastata avustamiskuluista työtehtävän aikana. Usein vaikeasti vammaisen työnantaja on kuitenkin pienipalkkainen tai Kelan pienellä takuueläkkeellä.

Taiteen merkitystä kaikkien hyvinvoinnille ja terveydelle korostetaan. Jo Opetusministeriön Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus -toimenpideohjelmassa vuosille 2006–2010 todetaan, että erityisryhmiin kuuluvien ihmisten kannalta on tärkeää, että mukana seuraavan välttämättömän avustavan henkilön sisäänpääsy kulttuurilaitokseen tai -tapahtumaan olisi maksuton.

Helsingissä 24. helmikuuta 2016

Helsingin kaupungin vammaisneuvosto

Toimeksi saaneena

Reijä Lampinen
vammaisasiamies
Helsingin kaupunki
vammaisneuvoston sihteeri